

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Iustitia || Britannica,|| Sive || Anglica,|| Qvae Contra
Chri-||sti Martyres Conti-||nenter exercetur**

Sander, Nicholas

Ingolstadii, 1584

VD16 S 1610

Cardinalem Polvm, Et libros doctissimos conscripsisse,& damna maxima
pertulisse,& labores grauissimos subiuisse, pro Ecclesiæ Romanæ
Primatu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11272

ptimum prouocauit, qui diuortium illud iniquè tentatum esse, matrimonium verò legitimum fuisse, deliberatione prius cum omnibus orbis Christiani Academiis habita, pronuntiauit.

CARDINALEM POLVM, ET
libros doctissimos conscripsisse, & damna maxima pertulisse, & labores grauissimos subiuisse, pro Ecclesiæ Romanæ Primatu.

REGINALDVS Polus Cardinalis, pro unitatis Ecclesiasticæ defensione, quatuor libros ad Henricum VIII. eiusdem unitatis in Anglia euersorem conscripsit. In quorum secundo ait: Deum ita voluntatem suam Ecclesiæ patefecisse, ut nomen hoc nouum Ecclesiæ dederit (Isa. 62.) vocaberis voluntas mea in ea. Interroga ergo maiores tuos (Deut. 32.) & dicent tibi, Petrū accepisse à Christo Christi in terris locum, capitis locum in Ecclesia, cui qui succedūt Romani Pontifices, eundē locū teneāt.

Post

Post autem, accuratissimam disputationem de petra, super quam Christus edificabit Ecclesiam suam, instituens, eo argumento probat, nescire hereticos, quid illis verbis significetur: quia modo Christum, modo fidei confessionem, modo etiam Ecclesiam dicunt illam petram esse. Ipse autem docet, Simonem Christi potestate präditum petram esse, de qua Christus (Matth. 16.) agit. In cuius rei signum nomen Simoni mutatum esse, ut qui Petrus à petra diceretur. Et cum Christus Ecclesiam, quæ multitudine hominum constat, ex ædificare in animo haberet, ante omnia locutus est de lapide uno, qui tanquam caput reliquis membris prouideret: quasi planè intelligi vellet multitudinem nullam posse ullo modo consistere, nisi in uno aliquo firmaretur. Eoq; magis decedere, illam multitudinem, quæ unitatis vinculo reliquas omnes superaret (qualis futura erat Ecclesia) ad unius curam ac sollicitudinem reduci. Quod ipsum Apostoli, natura illis indicante, cum viderent: non semel præsentem Christo cõtenderunt, quis eorū maximus foret. Hanc contentione de Principatu, Christus ad
humi-

humilitatem eos cohortans, sic ab initio repressit, ut clarè non intelligerent, quem ceterorum Principem faceret.

Sed tandem cùm eos corporali sua præsentia esset omnino relicturus, ad Simonem, què petram firmam se facturum promiserat, sermonem dirigens (Luc. 22.) Satanas ait expetiuit ut cribraret vos. Cur de futuris omnium tentationibus loquens, ad unum tantum sermonem dirigit, nisi quia is unus caput omnium erat, nec enim id fecisset, nisi aliquid præcipui in illo notare vellet. Quale autem id esset, verba sequentia declarant: Ego autem rogavi, ut non deficiat fides tua. Oratio Christi pro fide unius capitis, remedium est contra communes omnium tentationes. Vnde adiecit: Tu verò conuersus, confirma fratres tuos.

Deniq, si omnes, quicunq, in Ecclesia sunt, oues Christi sunt, cùm oues Christi (Ioan. 21.) sine vlla exceptione Petro committantur: nonne tota Ecclesia illius curæ & gubernationi sine vlla exceptione attribuitur? En Christi testamentum, en omnes suas opes quas in hoc seculo reliquit, Petri curæ commendauit. En
Dei

Dei filiis Petrum unum neq; alium præterea tutorem relictum. Post tot sæcula oves Christi, Petri & eius successorum custodiæ commissas, iã à successore Petri abigere, hæretici student.

In tertio autem libro Ecclesiam Christi, cum synagoga Iudaorum conferens, eleganter infert: Ecclesias quæ à Romana secesserunt, non aliter ac Dathan & Abyron absorptas esse, unamq; Petri Ecclesiam velut virgam Aaronis effloruisse, utpote quam nulla unquam hæresis occupauerit. Illud etiam præclare admonet, quod undecim Apostolis ad gentes iam dimissis, Christus hoc munus ad unum Paulū, quem gentium Apostolum nominavit, reuocans, eo ipso significauit, à multitudine præfectorum recessum esse, atq; omne genus humanum duobus præcipuis legatis commissum esse, Petro & Paulo, huic gentium, illi circumcisionis Apostolo. Tum autē, quemadmodum Paulus dixit, oleastrum oleæ, hoc est, gentes stirpi Abraham insitas esse; sic etiam res ipsa demonstrat Pauli Apostolatū, tanquam in arborem insitum, atq; ita ex duobus unum esse effectum. Nam in Ecclesia Romana amborum

C

Aposto-

Apostolatus in unum coaluit, quod in nulla alia Ecclesia de duobus Apostolis accidisse videmus. Omnia igitur ad Petri Apostolatum, hoc est, ad Ecclesiam Romanam tanquam ad unā arborem sunt conducta, quo magis unitas Ecclesiae conseruetur, quæ arbor ex Christo viuificum humorem trahens, omnibus deinceps ramis eum dispertit.

Scripsit præterea Polus librum de summo Pontifice, in quo sic habet. c. 8. Christi vicarius, cui singulare & maximum omnium ministerium commissum est, illud nimirum, quod ad ultimum spectat hominum finem in orbe terrarū, Ecclesiāq; gubernanda, obtinet summam ac præcipuam potestatem inter ceteros omnes Dei ministros, seu Imperatores, seu Reges, seu Principes, aut quocunq; alio nomine nuncupentur, quos etiam diuina Scriptura vocat ministros regni Dei, sed illos quidem iustitiæ potius quàm misericordiæ, quum vicarius Christi misericordiæ, quæ superexaltat iudicium, propriè minister sit.

Venio nunc ad damna & labores, quos pro Ecclesia Romana Polus sustinuit. Cum enim

enim

enim vir tam sanctus esset, ut neq^{ue} ambitione intumesceret, cum duobus tantum suffragiis à Romana Cathedra Principatu abesset, neque rursus animo deiiceretur, cum in Iulium Tertium vota Cardinaliū transisse intelligeret, ob eamq^{ue} rem fateri debeamus, eum virum spiritu non huius mundi, sed ipsius Dei actum fuisse: plurimi omnino refert, ut sciamus, non modò quid ille senserit de Primatu Ecclesiæ Romanæ, verum etiam quid pro eius defensione fecerit, aut etiam passus fuerit.

Quo igitur tempore Polus animaduertit, Regem Henricum, cui sanguinis ratione coniunctus erat, usq^{ue} eò voluptatibus diffluere, ut non modò legitimam uxorem, ex qua prolem susceperat, repudiare, verum etiam Pastorem animæ suæ Romanum Episcopum, omni potestate in Anglia spoliare vellet: patriam potius, quàm fidem sibi deserendam ratus, ex Anglia sponte exiit: non certè ut exterarum regiones inuiseret, sed ut conscientie tantum, ac salutis aternæ consulere. Matrem igitur carissimam, cognatos amicosque, & quod amplius est, spem

ad summos honores aspirandi, non inuitus reliquit, ut Ecclesiæ unitatem, quæ in Romana potissimum Cathedra eminet, incolumem sibi conseruaret. Ac non multò quidem postea, cum se à Regis Henrici pessimis consiliis abhorre ostendisset, mox audit, fortunas primum omnes ablatas esse, deinde læsæ Maiestatis notam, falso quidem, sed tamen publici decreti specie nomini suo inustam: matrem postremò, non tantum ad carceres, verum & ad mortem literarum causa, quas à filio accepisse dicebatur, pertractam.

*Nec ita quieuit Regis furor. Quinimò Polum ubiq; persequitur, nec aut in Galliis, aut in Belgis, vel exsulem tranquille agere illum virum permittit, cui similem eo tempore, nec tota quidem Anglia (ob schisma quo tunc laborabat) ullo modo haberipotuit. Quinimò tam cara vnius Poli mors, Henrico Regi fuit, ut stipendia in decem menses pro quatuor millibus peditum, Senatui Caesaris apud Belgas ea tantum lege offerret, si vir integerri-
mus in homicidæ illius potestatem daretur. Quod Polus cum intellexisset, id tantum dixisse*

xisse

xisse fertur. Henricum Regem, qui vita ista eum spoliare tantopere studeret, nihilo plus ei molestia afferre, quàm si quis dormitum ire cupienti vestem detrahat. Haftenus de Poliscriptis & periculis pro sede Apostolica susceptis dictum est. Quomodo enim Angliæ ad Ecclesiæ unitatem reuocanda minister fuerit, id suo postea loco narrabitur.

QVOT ET QVANTI TVM EPI-
scopi, tum alij tam Ecclesiastici, quàm
nobiles & illustres in Anglia, Hybernia
& Scotia viri, dignitatem, fortunas, pa-
triam, libertatem, ac deniq; vitam, Eli-
sabetha apud Anglos regnante atq; hæ-
resim profitente, amiserint, vt ne coge-
rentur Pontificis Romani Prima-
tum abiicere atque ab-
iurare.

 ENRICVS VIII. Angliæ Rex,
vt Annam Bolenam in Cathari-
næ uxoris suæ adhuc viuentis lo-
cum introduceret, Pontificis Ro-
mani